

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Ν.Ε.)- Ν.Π.Δ.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Β. Σοφίας 47
Τ.Κ. : 106 76 Αθήνα
Τηλ . : 210- 3648044
 : 210- 3648048
Φαξ : 210- 3648049
E-mail : info@enne.gr
Πληροφορίες: Α. Δάγλας

Αθήνα, 06/06/2017

Αρ. Πρωτ: 794

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ: «Προτάσεις και επισημάνσεις που αφορούν το Στρατηγικό σχέδιο για το σωφρονιστικό σύστημα»

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 1207/11-5-2017 επιστολής σας και σε συνέχεια προηγούμενης αλληλογραφίας μας -στην οποία καταδείξαμε τα πολυάριθμα προβλήματα σε σχέση με την παροχή της νοσηλευτικής φροντίδας στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας και υπήρξε από μέρος του Υπουργείου δέσμευση για την ανεύρεση λύσεων- **σας υποβάλουμε τις προτάσεις και επισημάνσεις μας για τον στρατηγικό σχεδιασμό 2018-2020 αναφορικά με το σωφρονιστικό σύστημα, εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων μας:**

1. Είναι γεγονός ότι επιβάλλεται **εξειδίκευση και συγκεκριμενοποίηση** του σχεδιασμού προς την κατεύθυνση της **πρόσληψης** νοσηλευτικού προσωπικού γενικότερα και Νοσηλευτών ειδικότερα, δεδομένου ότι είναι επιτακτική η ανάγκη λήψης μέριμνας για το σοβαρό πρόβλημα κάλυψης όχι μόνο των ιατρικών, **αλλά και των νοσηλευτικών αναγκών.**

Όπως σας έχουμε αναφέρει εγγράφως, οι συνθήκες υποστελέχωσης σε νοσηλευτικό προσωπικό στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας και οι συνθήκες παροχής υπηρεσιών υγείας στους κρατούμενους πόρρω απέχουν από τις ενδεδειγμένες.

Έχουμε πληροφορηθεί ότι στην πλειοψηφία των καταστημάτων κράτησης **οι φύλακες αναγκάζονται να εκτελούν χρέη νοσηλεύτη**, λόγω των τραγικών ελλείψεων σε νοσηλευτικό προσωπικό. Η εξυπηρέτηση όλων των κρατούμενων σε 24 ωρη βάση από Νοσηλευτές **είναι αδύνατη**, ιδίως κατά τη νύχτα, όπου σε κάποιες φυλακές συμβαίνει να

μην υπάρχει καν Νοσηλευτής και φύλακες να καλούνται να προβούν σε επείγουσες νοσηλευτικές πράξεις ή ακόμα και σε ιατρική διάγνωση της κατάστασης, με όσους κινδύνους αυτή η πρακτική συνεπάγεται, ακόμα και για την ανθρώπινη ζωή. Πιθανό είναι δε, αυτή η έλλειψη να γίνει αντικείμενο «εκμετάλλευσης» από κρατούμενους που θα προσποιηθούν τους ασθενείς με σκοπό την απόδραση.

Η πραγματοποίηση **νοσηλευτικών πράξεων** από φύλακες, παρόλο που υπαγορεύεται από **διάθεση προσφοράς και ανθρωπιστικό ενδιαφέρον** και από την ανάγκη να καλυφθούν οι επιτακτικές ανάγκες της έλλειψης νοσηλευτικού προσωπικού, **δεν είναι σύννομη** και μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις **να αποβεί έως και επικίνδυνη**, τόσο για τους κρατούμενους (που ενδέχεται να υποστούν κάποια βλάβη στην υγεία τους) όσο και για τους **ιδίους τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους** (λόγω του ότι χωρίς δική τους υπαιτιότητα και ασκώντας με ευσυνειδησία μεν, αλλά χωρίς νόμιμο δικαίωμα δε, καθήκοντα αλλότρια που απαιτούν ειδική εκπαίδευση, **ενδέχεται να προκαλέσουν κάποια σοβαρή βλάβη και να διωχθούν ποινικά ή πειθαρχικά.**

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι λαμβάνουν χώρα **σοβαρές παραβάσεις** της νομοθεσίας **περί νόμιμης άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος** αλλά και της διεθνούς και ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για την **προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και ειδικότερα για τις συνθήκες κράτησης, ενώ τίθενται και σοβαρά ζητήματα δημοσίου συμφέροντος, καθώς διακυβεύεται τόσο **η δημόσια υγεία** όσο και **η δημόσια ασφάλεια.**

Η προτεινόμενη πρόσληψη δέκα ιατρών και η εξαγγελία της επαναπροκήρυξης θέσεων γιατρών που δεν προσλήφθηκαν με την τελευταία προκήρυξη **είναι σαφώς πιο συγκεκριμένη από την αόριστη ομολογουμένως, τουλάχιστον από ποσοτική και χρονική άποψη εξαγγελία για «προσλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού».**

Σε αυτό το σημείο οφείλουμε να τονίσουμε ότι επιβάλλεται η πρόσληψη τόσο νοσηλευτικού προσωπικού γενικότερα (κατά τον ορισμό του Νόμου 1579/85, στην έννοια περιλαμβάνονται περισσότερες κατηγορίες υπαλλήλων), όσο και Νοσηλευτών (ΠΕ και ΤΕ) ειδικότερα, **σε επαρκή αριθμό για τη νόμιμη τέλεση νοσηλευτικών πράξεων.**

Στη συνέχεια πρέπει να επισημάνουμε ότι, δεδομένης της υφιστάμενης κατάστασης την οποία ήδη γνωρίζετε, **είναι επιβεβλημένη η άμεση στελέχωση και ενίσχυση των καταστημάτων κράτησης με Νοσηλευτές** (και νοσηλευτικό προσωπικό). Η προκήρυξη συγκεκριμένου και **ικανού αριθμού θέσεων Νοσηλευτών** είναι απαραίτητη προκειμένου να ευοδωθεί η προσπάθεια ίδρυσης ΕΠΙ σε όλες τις φυλακές, καθώς όπως γνωρίζετε ίδρυση

φορέα ή τμήματος παροχής υπηρεσιών υγείας χωρίς ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, δεν νοείται. Είναι επομένως άρρηκτα συνδεδεμένη και με αυτή την εξαγγελία του στρατηγικού σχεδιασμού η πρόσληψη ικανού αριθμού Νοσηλευτών, κατά τα διεθνή πρότυπα και τις προδιαγραφές στελέχωσης για την ποιοτική παροχή υπηρεσιών υγείας.

Με το σκεπτικό αυτό, που αποτελεί και τη μόνη οδό επίλυσης των χρόνιων προβλημάτων που προεκθέσαμε, τα οποία φιλοδοξεί να αμβλύνει και ο υπό συζήτηση σχεδιασμός, **πρέπει άμεσα να απαλειφθεί η πρόταση για την «πρόσληψη επικουρικών Νοσηλευτών»**, η οποία πέραν του ότι είναι **άκρως προβληματική** και δεν μπορεί παρά να αποτελέσει επιφανειακή και πρόσκαιρη λύση, με τεράστιες πιθανότητες αναποτελεσματικότητας, **είναι και όλως υποτιμητική για το σύνολο των Επιστημόνων Νοσηλευτών.**

Συμπερασματικά, τα καταστήματα κράτησης και τα ΕΠΙ αυτών είναι επιβεβλημένο να ενισχυθούν άμεσα και επαρκώς με **MONIMO** νοσηλευτικό προσωπικό σύμφωνα και με τις πρόσφατες έγγραφες διαβεβαιώσεις σας «περί προσπάθειας εξασφάλισης ιατρικής και ιδιαίτερα νοσηλευτικής παρουσίας σε καθημερινή βάση στα Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία και η προσπάθεια ίδρυσης, στελέχωσης και εξοπλισμού των μη εισέτι υφισταμένων ιατρείων και στελέχωσης των επτά καταστημάτων κράτησης που δεν διαθέτουν καν νοσηλευτικό προσωπικό»

2. Αναφορικά με την εξαγγελθείσα **επιμόρφωση νοσηλευτικού προσωπικού, την επιμόρφωση του προσωπικού σε θέματα ψυχικής υγείας και πρόληψης αυτοκτονιών και την επιμόρφωση προσωπικού και επιστημονικών ομάδων σε θέματα εξαρτήσεων**, δεδομένου του ότι η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος αποτελεί νπδδ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Υγείας και τον επιστημονικό σύλλογο- επιμελητήριο των Νοσηλευτών της χώρας με καταστατικό σκοπό μεταξύ άλλων κατά το νόμο 3252/2004 «**την εισήγηση για θέματα εκπαίδευσης - μετεκπαίδευσης - συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του νοσηλευτικού κλάδου**, η αξιοποίηση προς το σκοπό αυτό υποτροφιών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και η υλοποίησή τους και την **παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και συναφών προς αυτήν δραστηριοτήτων** (έρευνες - μελέτες, συνέδρια, εκπαιδευτικά βοηθήματα για τους καταρτιζόμενους, συμμετοχή σε ολοκληρωμένα προγράμματα, κοινοτικές πρωτοβουλίες, δράσεις προώθησης και υποστήριξης της απασχόλησης), με τη δημιουργία Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ενα

και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο.», **αυτή είναι επιβεβλημένο εκ του Νόμου να πραγματοποιηθεί από την ΕΝΕ ως τον καθ' ύλην αρμόδιο φορέα του Δημοσίου Τομέα.**

3. Ομοίως, δεδομένου ότι στους ανωτέρω καταστατικούς σκοπούς περιλαμβάνεται και η προαγωγή και ανάπτυξη της Νοσηλευτικής ως ανεξάρτητης και αυτόνομης Επιστήμης και Τέχνης, για την εξύψωση του θεσμού και **την εξασφάλιση υψηλής στάθμης φροντίδας και υγείας στο κοινωνικό σύνολο**, την έρευνα, ανάλυση και μελέτη των νοσηλευτικών θεμάτων και η διατύπωση εισηγήσεων **για νοσηλευτικά θέματα**, η αξιολόγηση της παρεχόμενης **νοσηλευτικής φροντίδας** και η συμμετοχή στα εκάστοτε θεσμοθετημένα όργανα που αφορούν το νοσηλευτικό επάγγελμα, αλλά και τη γενικότερη χάραξη πολιτικής στον τομέα της Υγείας και η συμβολή στην προστασία της υγείας του Ελληνικού Λαού, **είναι ομοίως νόμω επιβεβλημένη η συνεργασία με την ΕΝΕ** για τα ζητήματα της δημιουργίας πρωτοκόλλου για εξέταση νεοεισερχομένων/ λοιμώδη νοσήματα - εξάρτηση, τη σύνταξη κανονισμού λειτουργίας ΕΠΙ και τη σύνδεση με τις υπηρεσίες της φυλακής και τοπικές υπηρεσίες υγείας, τον προσδιορισμό των καθηκόντων του προσωπικού.

Θεωρούμε τέλος αυτονόητη τη **συμμετοχή εκπροσώπου της ΕΝΕ** στη μικτή ομάδα εργασίας Υπ Δικαιοσύνης – Υπ Υγείας για την παρακολούθηση των παραπάνω ζητημάτων, αλλά και την ανάπτυξη επιμορφωτικών προγραμμάτων ψυχικής υγείας από την Ψυχιατροδικαστική Κλινική του Αττικόν σε συνεργασία με τον Τομέα ψυχικής υγείας της ΕΝΕ και την συνεργασία της ΕΝΕ με τους συναρμόδιους φορείς για το σοβαρότατο ζήτημα των εξαρτησιογόνων ουσιών.

3. Πρέπει να ανακοινωθεί η **ακριβής ημερομηνία ένταξης** του Νοσοκομείου και του Ψυχιατρείου Κρατουμένων Κορυδαλλού στο ΕΣΥ και να προκηρυχθεί ικανός αριθμός θέσεων Νοσηλευτών για την επαρκή στελέχωσή τους, ιδίως αναφορικά με τις θέσεις παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

4. Είναι τέλος επιβεβλημένη η άμεση **δημιουργία των εξαγγελθέντων ειδικών θαλάμων** για τη νοσηλεία ασθενών κρατουμένων και τη βελτίωση της δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας, **σύμφωνα με τις σύγχρονες προδιαγραφές εξοπλισμού και στελέχωσης** (που έχουν αποτελέσει αντικείμενο μακροχρόνιας -δυστυχώς μόνο θεωρητικής-επεξεργασίας και το περιεχόμενο δεκάδων εγγράφων των συναρμόδιων Υπουργείων, χωρίς πρακτικό αποτέλεσμα), **με ταυτόχρονη εξασφάλιση της φύλαξης τους χωρίς την επιβάρυνση και με αυτό το καθήκον των ήδη επιβαρυσμένων με δεκάδες προβλήματα και εξοντωμένων σωματικά και ψυχικά Νοσηλευτών του ΕΣΥ.**

Η υλοποίηση των ανωτέρω προτάσεών μας είναι επιβεβλημένη:

1. **για την προστασία των δικαιωμάτων των κρατουμένων και η διασφάλιση ασφαλών και επιθυμητών συνθηκών κράτησης**, όπως αυτά προσδιορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις (Οικουμενική διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ΕΣΔΑ (άρθρο 3), Διεθνές Σύμφωνο Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Σύμβαση του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων του 1984, Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Μεταφορά Καταδικασμένων Ατόμων και Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής, αναθεωρημένοι *European Prison Rules* (Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες) της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης) και κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα.

Δια της διαιώνισης του προβλήματος της έλλειψης νοσηλευτικού προσωπικού και δια της ανάθεσης σε μη Νοσηλευτές της διενέργειας νοσηλευτικών ή ακόμη και ιατρικών πράξεων- όπως η εκτίμηση της κατάστασης ασθενούς- όχι μόνο δεν εξασφαλίζεται περίθαλψη αναλόγου επιπέδου με τον υπόλοιπο πληθυσμό (κατά ρητή επιταγή και του άρθρου 4 του Συντάγματος), **αλλά η υγεία και η σωματική ακεραιότητα των κρατουμένων τίθεται σε σοβαρή διακινδύνευση** (χωρίς φυσικά να έχουν υπαιτιότητα προς αυτό οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι, οι οποίοι εκτελούν διαταγές, μη σύννομες ομολογουμένως).

2. **Για την εξασφάλιση παροχής ποιοτικών υπηρεσιών υγείας**

Είναι γεγονός ότι είναι άκρως προβληματικές οι συνθήκες **αντισηψίας και αποστείρωσης**, κυρίως λόγω του ότι δίνεται βαρύτητα στη φύλαξη και όχι στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας

3. **Για την επίλυση του προβλήματος της εξουθένωσης του υπηρετούντος νοσηλευτικού προσωπικού**, λόγω του υπέρμετρου φόρτου εργασίας αλλά και των δυσκολιών που ενέχει η παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε χώρους και δομές όπου διαμένουν πρόσωπα που έχουν αποστερηθεί την ελευθερία τους.

4. **Για την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων των Νοσηλευτών**, δεδομένου ότι όταν ο αριθμός των κρατουμένων που καλείται να περιθάλψει ένας και μόνος πολλές φορές Νοσηλευτής είναι μεγάλος, αυξάνονται δε και οι πιθανότητες ανυπαίτιας πλημμελούς εκτέλεσης των σχετικών καθηκόντων και απόδοσης των σχετικών ευθυνών, ενώ παραβιάζεται και το δικαίωμα των υπαλλήλων στην ανάπαυση και τον ελεύθερο χρόνο.

5. Για τον περιορισμό των περιπτώσεων αντιποίησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος δια της διενέργειας νοσηλευτικών πράξεων από υπαλλήλους άλλων κλάδων και κατηγοριών

Με την ελπίδα καταβολής κάθε δυνατής προσπάθειας για την πρακτική εφαρμογή των εξαγγελθέντων προτάσεων και όχι μόνο τη θεωρητική τους επεξεργασία- όπως δυστυχώς συμβαίνει τα τελευταία έτη- με τελικό στόχο τη βελτίωση των συνθηκών περίθαλψης των κρατουμένων, με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, παραμένουμε στη διάθεσή σας για συνεργασία, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δημήτριος Σκουτέλης

Αριστείδης Δάγλας